

Kerék-pár-beszéd

A kerékpár azon túl, hogy fontos közlekedési eszköz, dialógus kialakítására is alkalmas. Ezt leginkább a vámosmikolaiak tapasztalhatták meg, amikor a Roma Produkciós Iroda Alapítvány oda költöztette mobil szerelőműhelyét. A helyi művelődési házban a csapat fékeket cserélt, első- és hátsólámpával, prizmával, csengővel és láthatósági mellénnyel szerelte fel a bicikliket.

Vámosmikola a szlovák határon fekszik, Nógrád megyében. Kis település, melynek lakói a környékbeli gyárakban találnak maguknak munkát, a legnagyobb munkaadó a szomszéd településen működő autóalkatrész-üzem. A szegénység mégis kézzel tapintható, különösen a romák körében látszik, hogy a megkeresett pénz csak szűkösen elég.

Amikor megérkeztünk már várt bennünket a helyi szervezőcsapat. A helyi művelődési házat kérték fel arra, hogy egy napon át bicikliket javíthassunk, karbantarthassunk a területén. Az addig üresen álló kultúrház előtere gyorsan megtelt a szereléshez szükséges eszközökkel, szerszámokkal és persze a helyi segítőkkel, illetve az alapítvány munkatársaival. A tevékenységet gyorsan sikerült felosztani, külön-külön helyre kerültek az eszközök, melyekkel a bicikliket kellett felszerelni, illetve az a hely, ahol a fékeket ellenőrizték a lelkes résztvevők.

A meghirdetett rendezvényen – ahol az eszközök mellett a szerelés sem került pénzbe – a falu lakói, a helyi romák, segítőként hamar szakemberei lettek a kerékpárok felszerelésének és javításának. Egyre többen jelentek meg és szálltak be a munkába. Volt, aki csak a kerékpárját hozta és ott maradt a munka befejezéséig, mert segíteni akart, mivel megfogta a lázas munka lendülete. Feltűntek idősek, akik a kerékpár-szerelési tapasztalataikat adták át, és fiatalok, akik tanultak tőlük, hallgattak rájuk, segítettek és idővel önállóan vettek kézbe érkező kerékpárokat. A tanultak alapján itt mindenki értéket teremtett és lényeges volt a munkája. Ezen a napon nem számított, ha az iskolában sikertelen, évisméltó vagy az osztály legrosszabb tanulója valaki, ahogy az sem, ha felnőttként akár sok éve munkanélküli. Aznap mindenki hasznos és fontos tagja volt a szerelőcsapatnak, legyen bármilyen múltja, mert két kezében javultak és biztonságosak lettek a kerékpárok. Az ebédszünetben még érkezett néhány gyerek, kapott az ebédből, majd azonnal folytatódott a munka. A szerelés délután háromkor, ügyfél hiányában ért véget, addig azonban – gyors, pontos, önszerveződő munkaelosztással – ötvennél is több kerékpárt javított meg, szerelt fel a csapat.

A párbeszéd alapját a kerékpárok adták, a műhely volt a helyszín, ahol nem csak a drótszámár állt a figyelem középpontjában, hanem a hamar kialakult beszélgetések is. Az alapítvány célja pontosan ez:

(Amenca)

kommunikációs tér létrehozása, ahol egy aktivitás okán roma és nem roma összetalálkozik, a beszélgetések mellett ismeretségek köttetnek, mivel a helyiek is szerelnek, így helyi és helyi ember között is. Esetleg úgy, hogy bár ismerték korábban egymást, most a köszönésen túl is szót váltottak. Emellett a bicikliket is feljavították, biztonságosabb közlekedési eszközzé tették. Ezzel egy, a roma lakosság és a rendőrség közötti konfliktusforrást is csökkentettek, ami az elégtelen állapotú bringák miatt gyakran kialakult. Az akció egyébként jelzi a hajlandóságot a hatóság felé, s bizonyítja, hogy nem az akarat, vagy a szándék hiánya felelős az elégtelen felszereltségért, a kerékpárok rossz minőségéért, hanem a pénztelenség.

A műhely fontos szempontja, hogy a helyi romák segítik ebben a közösségi térben a település lakosságát, ők szolgáltatnak. Vámosmikolán öröm volt látni, hogy a roma segítők nagyon hamar megtalálták a helyüket, felosztották a munkát és párhuzamosan több biciklit szereltek, illetve szereltek föl. A kerékpárjukat behozó fiatalok is ott maradtak, és kisebb munkákat ellátva segítettek másoknak. A Kerék-pár-beszéd egy valóságos és hasznos közösségi térré változott, ahol mindenki: a segítők és a biciklitulajdonosok is jó érzéssel távoztak egy hasznos nap után.

A Roma Produkciós Alapítvány a Norvég Civil Alap segítségével a következő településeken szerelt még kerékpárokat: Üllő, Gyöngyöspata, Tura, Mezőszemere, Szentistván, Nyírbátor, Nagyecséd, Szendrőlád, Lak, Sajókaza, Tiszavasvári, Bihartorda és Berettyóújfalu.